СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 58. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 12. березня 1931. VOL. XXXIX. No. 58. Jersey City, N. J., Thursday, March 12, 1931. THREE CENTS.

ҐРІН ОБОРОНЯЄ ЗАКОНОПРОЄКТ СЕНАТОРА ВАҐНЕРА.

КРИТИКУЄ ГУВЕРА ЗА ЗАЛОЖЕННЯ ВЕТА Й НАНЕСЕННЯ ШКОДИ БЕЗРОБІТНИМ.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, оголосив заяву, в якій критикує вето президента, котре він заложив у справі законопроєкту сенатора Ваґнера. Ґрін каже, що три роки тягнулися переговори в справі реорґанізації бюр посередництва праці, а законопроєкт Ваґнера був вислідом довгих роздумувань і компромісів, та міг бути корисним не тільки для безробітних, але й для уряду. Той законопроєкт уможливляв знайти роботу таким робітникам, котрі досі не могли користати з урядових, міських чи добродійних бюр посередництв праці. Президент Гувер, каже Ґрін, заложив вето головно на тій підставі, що на переведення пляну сенатора Ваґнера треба би було видати з державної каси $1,700,000. А коли уряд, каже Ґрін, видає річно понад 230,000,000 долярів на допомогу ріжним дослідним заведенням у справі піднесення хліборобства, виховання і т. п. то може видати і на робітничу справу таку малу суму як $1,700,000.

НЕ ВИЗНАЮТЬ СОВІТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Зприводу поголосок, що уряд зміряє до дипльоматичного визнання совітів, проголошено з Білого Дому, що всі ті поголоски неправдиві та що політика уряду супроти совітів залишається далі такою, якою була досі.

ДОМАГАЮТЬСЯ СЛІДСТВА НАД ВОКЕРОМ.

НЮ ЙОРК. — В Ню Йорку розпочато з боку „Сосаєті фор Прівеншен оф Крайм" заходи, щоби створити Комітет Тисячки, себто, щоби втягнути до цього комітету 1,000 визначних людей, які поставили би публичне домагання, щоби перевести точне слідство над цілою господаркою міста, а зосібна над мейором Вокером. Мейорови закидують занедбання виповнювання наложених на нього обовязків, подібно, як це закидують окружному прокураторови Крейнови, проти якого розпочато вже слідство на підставі зарядження ґовернора Рузвелта.

До цеї резолюції в справі чистки Ню Йорку від хабарництва й морального занепаду прилучилася церковна протестантська орґанізація „Ди Ню Йорк Сіти Конґреґейшенел Чорч Асосіейшен", до якої належать 42 церкви.

ВИКРАЛИ АКТИ ВИВІЄН ҐОРДОН.

НЮ ЙОРК. — До численних скандалів, звязаних з тайною вбивства Вивієн Ґордон, прилучується ще один. Ото хтось викрав з бюра окружного прокуратора Крейна акти, які відносяться до переслухання Вивієн Ґордон у 1928 р.

А ВОКЕР ВІДПОЧИВАЄ.

ШИКАҐО. — В Ню Йорку діються ріжні речі. Одні домагаються слідства над мейором Вокером і його уступлення, а інші кажуть, що він і так уступить, бо має вступити до фільмового бизнесу.

Міжтим Вокер спокійно їде собі на відпочинок до Каліфорнії, а запитаний по дорозі репортерами про ті речі, здвигнув раменами, підсміхнувся та заявив, що нічого про те все не знає. І поїхав у Каліфорнію відпочивати.

САМОВБИВСТВО ОПЕРОВОГО СПІВАКА.

НЮ ЙОРК. — Вилієм Ґустафсон, бас Метрополитен Опери в Ню Йорку, повернув з вистави до хати і сів вечеряти. Підчас вечері закликала його до телефону якась жінка. Це так подразнило заздрісну жінку Ґустафсона, що вона почала робити йому гострі викиди, а потім взяла за телефон і замовила два місця в поїзді до Бостону та заявила, що виїжджає з двома дітьми до матери в Бостоні. В часі, коли вона кінчила телефонувати, Ґустафсон виняв з шуфляди револьвер і стрілив собі в голову та повалився мертвий на землю. Жінка вилетіла на вулицю і почала взивати помочі, та надійшовший лікар міг лише ствердити смерть.

КАТОЛИКИ В СПРАВІ БЕЗРОБІТТЯ.

КЛІВЛЕНД. — На католицькій конференції обговорювано економічні проблеми. Конференція заявилася за коротші години праці, вищу заробітну платню, більшу відповідальність працедавців супроти робітників, поширення бюр посередництв праці, забезпечення на випадок безробіття й широку будівельну акцію як зараду безробіттю.

В ЕВРОПІ ЙДЕ ДО КРАЩОГО.

НЮ ЙОРК. — Джеймс Муней, заступник президента „Дженерал Моторс", повернувши з Европи, подає, що почавши від грудня, замітний в Европі далеко більший оборот американськими автомобілями. З того він заключає, що економічне положення Европи поправляється.

МОКРІ ГОРОЮ.

БОСТОН. — Обидві палати леґіслятури заявилися за те, щоби скликати конституційну конвенцію в ціли знесення 18-тої поправки.

ВИДАЛИЛИ НІМЕЦЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

По наказу чехословацького уряду видалено з Праги за межі держави німецького журналіста Артура Корна Губера. Він був кореспондентом багатьох німецьких ґазет. Видалення Губера з Чехословаччини пояснюють ворожим відношенням його до цієї держави.

НАЙЛЕКША ЗИМА В ПРОТЯГУ 30 ЛІТ.

Сьогорічна зима в Канаді являється найлекшою зимою, про яку є записки у Вінніпеґу за протяг 30 літ. Від 1 грудня до 21 лютого було у Вінніпеґу всього 26 днів, в котрих термометер падав нижче зера. Навіть у легку зиму з 1918 на 1919 р. було 29 днів, в котрих температура була нижче зера. В грудни з самого початку місяця було 8 днів, коли температура була нижче зера, з того найзимніший був день 3 грудня, коли було 20 степенів нижче зера. В січни термометер сходив нижче зера 10 разів, але найзимніший день був 20 січня, коли було 11 степенів нижче зера. Найнижча температура за цілу зиму була 9 лютого, коли було 21 степенів нижче зера. Зрештою в лютім було 8 днів з температурою нижче зера.

БІЙКА В БУКАРЕШТЕНСЬКІЙ КАВАРНІ.

В одній каварні в Букарешті (Румунія) прийшло до кріваво бійки між деякими гостями, причім випалено кілька стрілів з револьверів. Наслідком цеї бійки був один убитий і кілька ранених. Поліція встрягнула й арештувала кількох гостей. Причина спору невідома.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ РЕФОРМИ КАЛЄНДАРЯ.

З Женеви виїхав до Румунії Анґлієць Котсуерт, директор міжнародньої ліґи для „сталого календаря". Він обїхав уже багато держав, навязав зносини з правительствами та торговельними й промисловими установами й переконав більшу часть світа про потребу реформи календаря. Котсуерт спонукав також Союз Народів скликати в жовтни ц. р. міжнародну конференцію в ціли календарної реформи. Тепер хоче він навязати звязки з румунським правительством, торговельними палатами та іншими заінтересованими в реформі орґанізаціями.

СОВІТИ БУДУЮТЬ СИЛЬНУ ПІДВОДНУ ФЛЬОТУ.

Англійський амбасадор у Японії повідомляє, що совітська Росія рішила в порозумінню з Німеччиною й Японією побудувати сильну підводну фльоту. Командантами совітської підводної фльоти будуть офіцири німецької воєнної фльоти.

МАДЯРИ ЗМІНЮЮТЬ СВОЮ ІСТОРІЮ.

Дотепер Мадяри так учили в своїй історії, що вони походять з Азії. Тепер один знавець історії, Чекеі, професор університету в Дорпаті, виголосив лекцію, в якій твердить, що Мадяри походять знад Волги і то з території, де ріка має локоть. Чекеі закінчив лекцію тим, що вже раз треба кинути романтичну думку азійського походження Мадярів. Цікаво.

POLISH CENSORSHIP REACHES FOR THE PRESS IN AMERICA.

JERSEY CITY, N. J., March 5, 1931.—The Postmaster of the Polish post office at Lviv, Eastern Galicia, in a letter dated Lviv, February 19, 1931, notified the postmaster of Jersey City, New Jersey, that a registered package of newspapers, marked No. 62936 and sent by the "Svoboda," the Ukrainian Daily of 83 Grand Street, Jersey City, on January 24, 1931, to "Dilo", Lviv, Rynok 10, has been confiscated by the Polish police at Lviv.

(*This is another suprise of Polish censorship, of which the Ukrainian newspapers under Poland have much to say.*

As the censor will always have an opportunity to suppress the "Dilo" for reprinting from the "Svoboda" for anything contrary to the Polish law, the Polish authorities cannot justly claim that they are stopping anti-state propaganda. This is simply an effort on the part of the Polish government to deprive the Ukrainian press under Poland of those facilities of information that stand at the disposal of the Ukrainian press in the countries where the freedom of press is not merely an empty provision of the constitution, without any real significance, as is the case in the so-called Polish Republic, but an established fact.—Ed.)

СЛІПИЙ „ПОЛЯК В РУМУНІЇ".

Нова польська ґазета „Поляк в Румунії", обговорюючи наші статті „Фабрикація світової опінії" і „Женева й справа українська", дає на наше запитання: чому на засіданню Союза Народів помимо протестів українських і скарг у справі польських звірств у Східній Галичині ніхто не писнув і словечком, таку відповідь:

„Відповідь на це питання дуже проста: тому ніхто не інтересується українською справою, бо ціла пропаґандова акція українська проти Польщі була оперта на фальшуваннях і брехні. Нарід і польська держава аж занадто знані в світі з своєї толеранційної політики, щоби можна в нього вмовити, що Польща панує терором".

Якби „Поляк в Румунії" не був засліплений і читав би хоч звідомлення з польського сойму, то тоді сам переконався би, чи Польща Пілсудського рядить „терором", чи ні. „Берестя Литовське" є найкращим доказом на це.

Культурні народи бережуть лад і порядок в своїх державах законами, а не нагайками і колами, що аж мясо від костей відпадало.

Панам редакторам послужимо оригінальними знимками анґлійських та американських горожан з „пацифікованих селян". Це факти, яких не можна збути фразою „кламства й фальши", або німецькою інтриґою.

„Поляк в Румунії" краще не розривав би ран, які ще не поґоїлися. Бо такою обороною нелюдських звірств тільки ставить у лихе світло себе самого. — („Час").

ЗЛОДІЇ ОБІКРАЛИ ОРЕНДАТОРЯ.

В Трушовичах, пов. Перемишль, невідомі злодії вломилися до мешкання орендаря місцевих дібр та забрали залізну касетку, в якій була книжечка Каси Ощадности міста Перемишля на 10 тисяч долярів, 2 банкноти по 100 золотих та дрібні гроші.

83 ЖЕРТВИ ЛЯВІНИ.

З Турину повідомляють, що жертвою лявіни в котийських Альпах впало 20 старшин і 63 людей з інших відділів лещетарських альпейських стрільців.

Влада вислала великий відділ жовнірів ратункову експедицію, на жаль, величечні сніги не позволяють розпочати більш енергійних пошукувань.

В КИТАЮ ЗНОВУ ВОЮТЬ.

З наближенням весни китайські ґенерали знову заворушилися. В провінції Чехван уже почалися бої між трома ґенералами за владу над цілою провінцією. В районі Ганков почали проявляти свою діяльність комуністичні банди.

—o—

МИТРОПОЛИТА ЕВЛОГІЯ КЛИЧУТЬ ДО МОСКВИ.

Голова російської заграничної православної церкви, який має свою резиденцію в Парижі, отримав від московського митрополита Серґія заклик, аби він прибув до Москви. Рівночасно повіломлено митрополита Евлоґія, що його скинено з його посади. Московський синод закидує митрополитови Евлоґієви, що він викликав розкол у православній церкві і поширював фальшиву науку. Митрополит Евлоґій скликав до Парижа всіх архиєпископів та епископів російської церкви, які знаходяться за границею й хоче, щоби вони вирішили, чи має він поїхати до Москви, чи ні.

—o—

ПОЛЬЩА БОЇТЬСЯ НАПАДУ БОЛЬШЕВИКІВ.

Польський тимчасовий міністер війни, ґенерал Конаржевський, оправдував у соймі збільшення видатків на армію, які мусить поносити Польща, тим, що большевики реалізуванням пятилітнього пляну не роблять нічого іншого, як приготовляють узброєний напад проти Польщі.

Ґенерал Конаржевський вказав дальше, що в тім самім часі ситуація на західній границі Німеччини змінилися багато внаслідок приміненя пляну Йонґа й евакуації рурської области.

—o—

СЛОВАКИ ТАК, РУСИНИ ІНАКШЕ.

Словенський краєвий виділ рішив дати 150,000 Кч. підмоги Словенському Народному Театрови, котрий попав у великі дефіцити. А виділ Прикарпатської Руси рішив дати всілякі підмоги для аґрарницьких підприємств, але для руської культури — не має грошей. Як був у нас свій театр, то наші пани доти кричали, лаяли, доки він не впав, але другого театру не заснували. — (Ужгородська „Свобода").

ЗБАНКРОТУВАВ ПОЛЬСЬКИЙ БАНК.

МАВ ВЕЛИКІ СТРАТИ НА АКЦІЯХ ГАЛИЦЬКОЇ НАФТИ.

ВАРШАВА (Польща). — Один з найстарших польських банків, „Польскі Банк Пжемислови" знайшовсь у великих фінансових клопотах. Головні операції його були звязані з галицькою нафтовою індустрією. Банк цей контролювали французькі банкирі, які відкупили від віденського консерну галицькі нафтові акції. Ці шери вони перемінили в нові, „малопольські", які тепер цілком скрахували на біржі разом з тою ґрупою французьких фінансістів, яка їх контролювала.

Банк просить уряд дозволити йому припинити виплати по своїм зобовязанням принаймні на три місяці.

ПОЗДОРОВЛЕННЯ ПІЛСУДСЬКОМУ.

ВАРШАВА (Польща). — В соймі поставлено запитання урядови в справі примушення учнів польських шкіл посилати маршалкови Пілсудському картки на остров Мадейру з поздоровленням його в день іменин. Таких карток було вислано туди біля пять мілїонів.

Внескодавці стверджують, що вчителі примушували дітей купувати картки, підписувати їх і висилати на Мадейру. Також урядовці ріжних інституцій були примушені посилати такі поздоровлення.

МОСКВА НЕЗАДОВОЛЕНА.

МОСКВА (СССР). — Відомости, що американський уряд рішив занятися російським питанням, викликали тут незадоволення й підозріння. В комуністичних колах кажуть, що Америка задумала більш активно приєднатися до французької протирадянської політики.

Симпатії й захоплення Америкою, що тут кілька років були на першому місці, тепер замінилися розчаруванням і стриманістю. Можна сподіватися, що це відібється й на торговлі Росії з Америкою. Большевики починають усе більше схилятися до тісніших торговельних зносин з Німеччиною, переносячи туди свої замовлення з Америки. Очевидно не без впливу залишилося недавне перебування тут німецької промислової делеґації.

НЕМА НАВІТЬ ТЮТЮНУ.

МОСКВА (СССР). — Кореспондент ґазети „Ди Шикаґо Трібюн", Генрі Волс, який обїздить Росію, подає в останній кореспонденції свої спостереження над нуждою, яка там панує. Він приводить такий приклад. Його старий знайомий дипльомат розповів, як він замовляв для своєї дружини пару черевиків.

Для цього той дипльомат пішов до одного з найліпших шевців у Москві. Швець за пару черевиків зажадав 200 рублів і обіцяв зробити їх не скорше як за шість тижнів. Коли дипльомат почав торґуватися за ціну й просив зробити черевики раніше, швець сказав, що як він дістане йому папіроси з того склепу, в котрім видають їх лише дипльоматам, то тоді інша справа.

Коли дипльомат доставив шевцеви пятьдесять пачок папіросів, заплативши за них 25 долярів (50 рублів), то швець зробив черевики протягом тижня й порахував за них 37 долярів і 50 центів. Цей швець, що є одним з найкращих у Москві й має силу замовлень, працює в малесенькій майстерні, яка одночасно служить йому за крамницю, кухню, їдальню й сипяльню.

Г. Волс каже, що в Росії робітник на своє утримання може дістати лише те, що для нього призначили комуністи й що видається йому по спеціяльним карткам, в дуже обмеженій скількости.

СПРАВА ПЕРЕГОВОРІВ З ІНДІЄЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Консервативна партія оголосила комунікат, в якому заявляє, що вона стримується від участи в конференції з Індійцями „довкола круглого стола", яка має бути скликана в Індії. Партія заявляє, що це було помилкою уряду Мек Донелда згодитися на перенесення конференції з Лондону до Індії.

В засадіж партія не зміняє свого відношення до справи поширення прав Індії.

ЯПОНІЯ ПРИНЯЛА ВОЄННО-МОРСЬКУ УГОДУ.

ТОКІО (Японія). — Кабінет міністрів згодився на справлення лондонського протоколу воєнно-морської угоди. Свою згоду Японія мотивувала тим, що вона надає величезне значіння французько-італійській згоді й уважає, що це буде дуже корисне для піддержання загального мира та поліпшить умови дальшого обеззброєння націй.

Уряд лише звертає увагу, що відповідно новим змінам в лондонській умові треба, щоби були переведені відповідні зміни й у Вашинґтонській морській згоді, підписаній Анґлією, Америкою та Японією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МІЛІОНОВІ МОЗКИ.

В часах великої економічної скрути і ще більшого безробіття приходиться нам говорити про справу міліонових бонусів, виплачуваних великими компаніями поодиноким людям, які стоять на чолі тих підприємств.

Шеровці „Бетлегем Стіл Корпорейщен" спротивилися судовою дорогою проти занадто високих бонусів. Чарлз М. Шваб, голова дирекції, відповів, що він перебирає повну відповідальність за те, що виплатив урядовцям на протязі останніх 12 літ титулом бонусів $25,151,218, з якої то суми побрав президент компанії, Юджін Дж. Ґрейс, понад $10,500,000. Шваб оправдує себе тим, що він сам, коли був президентом „Карнеґі Стіл Компані", побирав 30 років крім платні кождого року найменше $1,000,000 титулом бонусів.

Шваб твердить, що мозок Ґрейса, його здібности, його ґеній, вартують для компанії такі гроші, які вона йому платить, бо компанія розрослася завдяки здібностям Ґрейса до величезних розмірів і стала з нічого другою у своїм роді в Америці. Шваб каже далі, що мозок є для компанії більшим капіталом ніж гроші, що здібній людині вартує заплатити і міліон долярів річної платні за її роботу. Він вірить в аристократію здібности і в демократію однакової нагоди вибиватися вгору. А ту нагоду добачує він для широких робітничих мас у системі „спід оп".

Нема сумніву, що є людські мозки, яких продуктів не можна оцінювати навіть міліонами долярів. Та саме ті великі письменники, ґенії духа, якими живе вся людскість, залишали дуже часто плоди свого духа без ніякої заплати, або за дуже малу, а творили великі діла, не дивлячися на платню. І сьогодні маємо сотки тисяч людей, які працюють на ріжних полях, по ріжних ляборатогіях, на університетських катедрах, у державних урядах чи по ґазетах, завдяки праці яких поступає людскість, держаться і розвиваються великі держави, виховуються міліони молоді й доконуються великі винаходи, а прецінь ті люди живуть дуже часто з дуже скромного заробітку. Президент сталевої, залізничої, миляної чи якоїсь іншої компанії, навіть дуже здібний, не повинен чейже побирати більшої платні як побирають люде, які виказують такісамі великі здібности на полі науки чи якім іншім. Платні одних не повинні йти в дуже різкий розріз з заробітками інших, яким природа поскупила із здібностями. Бо кожда людина, раз вона живе, має право на відповідне життя. Платити одній людині на рік $1,000,000, а другу людину лишати в тім самім часі без роботи і платні — не є людяністю і справедливістю.

Інж. М. Селешко.

ДЕСЯТИЛІТТЯ СПІЛКИ СТУДЕНТІВ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ.

(1921—1931).

День 16. лютого 1931 р. був зворотним днем в життї українського студентства. В цей день найстарша українська студентська орґанізація, „Спілка Студентів Українців в Німеччині", святкувала свій десятилітний ювилей. Українське студентство в цей день зробило підсумок своїх досягнень за повних десять літ з того часу, коли воно було примушене чисельною перевагою ворога зложити зброю кровавої визвольної боротьби і замінити її на зброю культурну, цебто вести дальшу боротьбу за визволення на культурному полі. Здобутки дуже великі. Лише завдяки українському студентству та його невтомимости в праці українська справа стала нині на тому становищі, що про неї говорить ввесь світ. Завдяки українській пропаґанді світ зачинає помало визнавати українську справу справою першорядної політичної ваги. В цьому віддіграло ролю, і то немалу, українське студентство.

Вечером в год. 8. коло півтори сотні публики заповнило дві салі Гумбольдтштіфтунґ в Берліні. Святочну академію відкрив короткою промовою теперішний голова Спілки, канд. інж. Р. Макух. Після того забрав голос п. Кожевників. В обширному змістовному рефераті подав він присутнім коротко історію розвою Спілки.

По програній збройній боротьбі з Ляхами та Москалями українське студентство втікало з таборів полонених в світ, щоб в той спосіб спасати своє життя та боротись дальше за волю України. Кріса замінено на книжку, щоб при її помочі підготовитись краще до будучої рішаючої боротьби. В дні 22. січня 1921 року заложено в Німеччині в Берліні Спілку Студентів Українців в Німеччині, першу центральну студентську орґанізацію на німецькому терені, що обєднувала в собі все українське студентство, студіююче по високих школах Німеччини. За ввесь час існування орґанізація мала 337 членів, в чому 34 студенток. По територіям розпреділювалося студентство так: Велика Україна 199, бувший австрійський забір 133, Злучені Держави Америки 3, Німеччина 2. По віроісповіданні такий розподіл: православних 210, грекокатоликів 103, евангелистів 10, мойсеевого віроісповідання 7, римо-католиків 5, англіканського віроісповідання 2. Одружених було 39 членів Спілки мущин, а 13 жінок. На протязі свойого існування мала Спілка 13 голов.

Перед вступом до орґанізації мало закінчену освіту 7 членів. З усіх членів Спілки закінчило освіту 91, в чому 32 дипльом-інжинірів, 17 д-р фільософії, 11 д-р медицини, 7 аґрономи, 5 купці, 4 д-р аґр., 4 малярі, 3 музики, 3 лісники, 1 учителька, 1 учитель спорту, 1 д-р теольоґії, 1 д-р ветеринарії і 1 різьбар. Загальну освіту покінчили 13 інжинірів, 2 музики, 1 аґроном, 1 книгар і 1 оперовий співак. Давніще мала Спілка такі філії: Кіль, Ґитінґен, Мітвайда, Альтенбурґ, Липськ, Еберсвальде, Мускав і Кинігсберґ. Щодо фаху, то Спілка поділялася на такі ґрупи: універзасти, аґрономи, торговельники і техніки. Кромі того були ще й окремі уґруповання: Союз Відродження Українського Студентства, Хортиця, союз учеників в Берліні і спортові відділи. З усіх 91 членів Спілки, що закінчили свої студії, 70 закінчило в Німеччині, а 21 в чужині. Щодо теперішного місця перебування членів Спілки, то в Німеччині живуть около 105, в Польщі 60, у Франції 40, в Чехії 40, в Совітах 40, в Румунії 20, у Злучених Державах 12, в Бельґії, Люксенбурґу й Бразилії по 3, в Італії 3, в Китаю й Канаді по 2, в Латвії, Данії, Литві, Швайцарії, Голяндії, Арґентині, Австралії, Африці, на Суматрі по 1 членові Спілки. Кромі того померли: Микола Драбатий, Евген Лоханько, Андрій Воевідка, Орест Лупашко і Володимир Коваль.

За ввесь час свойого існування мала Спілка 5,048.88 долярів приходів. В першій мірі допомагала Спілці Америка. Від Союза Української Молоді в Ню Йорку одержано 1,020.91 дол., від полк. Зеленевського в Берліні 797.24 дол., від ґен. консуля Фонфе 764.09 дол., з ріжних збірок 397.31 дол. Обєднання в Америці 330 дол. Цесус 322.10 дол. Український Червоний Хрест в Канаді 233.39 дол., членські внески членів 232.47 дол., бувший гетьман П. Скоропадський 176.83 дол., Укр. Господарська Академія в Подебрадах 106.57 дол. і т. д. дрібніші суми. На видатки склались такі позиції: допомоги студентам 2,135.26 дол., незвернені пожички 709.27 дол., адміністрація 672.60 дол. страти в час інфляції 171.40 дол., ріжні конґреси та зїзди 134.29 дол., репрезентація 261.86 дол., для Спілки Укр. Студентів в Данціґу 170 дол., вкрадені п. Кожемяка гроші в висоті 129 дол. і т. д., менші суми на ріжні видатки. Кромі того Спілка вдержувала тісні звязки з Европейською Студентською Помічю і одержувала звідти стипендії, обіди, одяги, дальше стояла до розпорядимости бібліотека, вчення мов, лікарська допомога і т. д. За старанням Спілки діставали з Гумбольд-Штіфтунґ стипендії студенти: Кожевників, Стасів, Скрипник, Ковальчук, Мілько і Німилович. Позатим завдяки старанням Спілки одержувано для українських студентів зменшення шкільних оплат, одноразові допомоги для студентів, допомоги для студентської кухні, як також видобувано для студентів працю вразі потреби. Про звязки Спілки з чужинецькими орґанізаціями та поодинокими людьми не приходиться й говорити, бо це забралоб богато місця. Безчисленна скількість рефератів та загальних виступів на користь української справи, ріжних товариських вечірок та сходин, все це вказує, що членство Спілки свою працю виконало вповні і закінчило її станнім святом, 10-літним ювилеєм. Переважно звертала Спілка увагу на звязки з такими орґанізаціями, що моглиб нам бути помічними в нашій визвольній боротьбі, цебто на орґанізації східного напрямку. Щодо заступництва української справи на міжнародному форумі, то Спілка брала участь майже у всіх міжнародних зїздах, переважно студентських, що відбувались взагалі, а кромі того висилала своїх делеґадів на ріжні окремі зїзди з докладами, а часом на пропаґандивні поїздки з самостійними рефератами. За ввесь час свойого існування належала Спілка в члени Цесуса і брала участь майже в кождому зїзді Цесуса.

На протязі того часу існувало в Берліні ще богато інших малих студентських орґанізацій льокального значіння, всі вони одначе загинули без сліду. Тепер, правда, ще існує окремо Українське Академічне Товариство, що обєднує в собі стипендистів Укр. Наукового Інституту. Ширшої діяльности воно одначе не розвиває і майже жадних зовнішних виступів поза власним кругом, цебто своїми членами та замкненим кругом Укр. Наукового Інститута, воно не робить. В загальному можна сказати, що воно займається внутрішною працею через те, що його членство — це самі старші люде, що в більшости вже давним давно студії покінчили і тепер хіба це мають спільного зі студентським життям, що побирють стипендії з Укр. Інституту і тим самим забирають місця молодим студентам з краю, що малиб охоту студіювати на чужині, а не мають до цього змоги.

Цей реферат вислухали присутні з великою увагою і присутні представники німецької та заграничної преси уважно нотували собі деякі дані. По цьому відчитав свій реферат канд. інж. Д. Волощак, що подав присутнім відомости про загальне положення українського студентства в цілому світі. Зокрема референт спинивсь довше на праці української студентської централі в Празі Цесус та на боротьбі українського студентства за високі школи на Західній Україні. В свойому рефераті розказав референт богато дечого такого, що цього ще чужинці ніколи не чули. Вони аж тепер зрозуміли, яку працю перевело українське студентство чи то в краю чи на чужині і зрозуміли, що перед таким студентством муситься мати пошану. Народ, що має таке студентство, як це мені сказав один з присутних, не загине. Коли Українці могли такі жертви принести за високі школи і взагалі за те, щоб лише могти вчитись, то вони зможуть ще більші жертви принести на вівтарі своєї незалежности. Коли взяти лише самі студії і боротьбу то це ще нічого страшного, хоч і там люде переплачували свою добру волю здобути українському народови свободу часом життям, а часом довголітньою тюрмою, що раз на все зломила молоде життя студента ідеаліста або й життя загартованого в боях українського старшини, що через війну не зміг закінчити своїх студій і прийшлось йому їх кінчати аж по війні. Треба взяти на увагу ще й те, що всі ті тисячі студентів, які перейшли через львівські тайні українські школи, можна сказати, марно потратили свої молоді літа, бо їм тих студій пізніще не признано в польських школах. За границями студії в українських високих школах признавались і всі семестри, прослухані в українських тайних школах у Львові, зачислялись студентові. Алеж не кождому судилось виїхати за границю на студії. Богато полишилось дома. І в цьому якраз полягає трагедії цеї боротьби. Якраз з цього кута треба подивитись на самовідданість українського студентства для боротьби за українські високі школи. По прочитанні цього реферату сум загяг в цілій салі. Всі призадумались над тим, що так далі не може бути, що треба щось зробити. Реферат викликав бурю оплесків всіх присутних.

В міжчасі український академічний хор під проводом секретаря Спілки, канд. інж. Німиловича, проспівав кілька народних пісень, щоб в той спосіб продемонструвати перед чужинцями ті недосліджені досі богацтва української народної пісні, що їх все чужина рахує коли не за польські, то за московські.

(Кінець буде).

Жінка (до чоловіка): А ти, драбе, цілуєш наймичку!? Таж я я щойно висварила її за її ароґантську поведінку!

Чоловік: Бачиш, серденько, я хочу ще попробувати добротою.

В. Будзиновський.

МОГИЛА.

Оповідання.

5)

Коваль далі цікавився могилою, про яку раньше чув небогато, бо до Млинок прийшов тому що лиш три роки. Неодно почув аж тепер, коли по похороні Саварина люди стали пригадувати собі давніщі перекази і оповідання будьтоби наочних свідків ріжних пригод чув також про білі духи, які в ночи танцюють на могилі і які перший побачив був саме той Саварин, котрого трупа з заступом і з нарушеною землею знайдено на могилі. Коваль хотів знати, чи ті духи ще й тепер виринають з могили. Одної ночи вийшов у степ і глянув у сторону, де була могила. Знав, що її не побачить, бо було темно. Він тільки хотів побачити духи. Як би були на могилі, то побачив би їх, бо, як люди казали, вони такі ясні, що і в ночи видко їх з далека. Не бачучи нічого, підійшов ближче до могили, але і тепер не видів нічого: ні духів ні могили. На другу ніч підійшов ще ближче до могили, з тимсамим успіхом. Третої ночі осмілився підійти аж до могили і вийти на саму могилу. Вернув до хати, не сумніваючися, що всі баланки про духів могили то лише вигадка людської глупоти; може й вигадка хитрих людий, що на людську глупоту полюють.

— Коли Саварин перший розпустив був чутку про ті духи, то хто зна, чи не був він тим хитруном, — коваль думав. — Хто зна, чи про скарб не знав щось більше як инші люди, отже хотів відобрати їм охоту рити у могилі, щоби той скарб лишився для нього.

В пояснення попа, що Саварин прийшов сюди мабуть на те, щоби на тій могилі вмерти, коваль не вірив. На добавок пізніше виявилося, що Саварин вже у себе під церквою зладив собі місце вічного спочинку.

— Коли він прийшов сюди з заступом, то хіба тільки по скарб. Злобний був і по своїй смерти, бо привалив скарб своїм власним труном, щоби його не взяв хто иньший.

Коваль мав велику охоту по році-двох дібратися до скарбу під небіщиком. Того небіщика, ні духів, про які в селі говорили, він не боявся. Одинока трудність була в тім, що через того небіщика до такої роботи потрібні були два, а в селі не надіявся знайти такого, що важивсь би на се, і коваль не мав охоти скарбом ділитися.

Від смерти і похорону Саварина минуло півтора року. Його поховали на весну, а тепер вже прийшла друга осінь. Вдова стала щораз частіше пригадувати синам, що вже крайна пора поховати батька так, як була його воля. Сини самі бачили, що вже пора. Обрадилися і сказали мамі, що мають ще лиш пару днів осінних робіт. Найдалі до тижня покінчать їх, запряжуть до мажі воли, возьмуть заступи і більшу скриню на домовину з батьком, та поїдуть. Щоби не було якого клопоту ні гаянки, загадали до села цілком не поступати, але підіхати під могилу в ночи, батька зараз викопати без свідків, яму назад засипати і без свідків відіхати.

У коваля була 18-літна гожа дівка. Якби лиш хотіла, то зараз оженивсь би з нею неодин господарський син, не питаючи, чи дістане вона який маєток, чи ні. Але дівка, як її мати нарікала, вдуріла. І дивитися на жадного не хотіла. І мати, і батько і ніхто не знав, яка причина, що дівку, ще й таку жваву, не тягне до парубків. В селі лиш один був такий, що знав, чому вона така. То був челядник коваля, Тимко. Вродливий хлопець і добрий робітник, але бідний. Тимко і Марина полюбилися, але зі своїм коханням крилися. Потерпали, що скоро батьки пронюхають щось, то такого челядника наженуть. Одного вечера, коли в часі тяжкої роботи коваль і його челядник на хвилю залишили роботу, щоби відпочати, Тимко, що сидів на порозі, важко зітхнув.

— Ти чого так зітхаєш? — коваль спитав. — Затяжка для тебе робота?

Тимко обернувся до коваля і відповів:

— Робота не тяжка, але ненамолотна. Що мені з того, що я зароблю. Проїм, тай вже нема. От, кобй мені це викопати який скарб!... Вже неодин мав таке щастя.

Коваль зжахнувся, бо потерпав, що може й його челядник думає про скарб у могилі. Загадав його забалакати, щоби виговорився.

— Щож ти зі скарбом зробив би? Хіба би лиш пропив...

— Що правда, то не гріх. Не так я пропив би, але дещо випили би люди на моїм весіллю, бо я зараз оженивсь би.

— То на те, щоби оженитися, тобі аж скарб потрібний? Я гадаю, що за тебе неодна вийшла би і без скарбу.

— Я сам знаю, що вийшла би. Чи неодна, не скажу, але одна певно знаю, що вийшла би. Біда тільки в тім, що мені не дадуть її батьки.

— Чому не дали би?

— Бо я бідний. Як би я знайшов скарб, то дали би. Бодай так я гадаю і так гадає моя дівчина. Моя, та не моя.

— То ти вже маєш яку на приміті?

— Та маю. Я люблю її, вона мене. Так що з того! Батьки не дадуть. Як би я був богач, то дали би.

— А ти надієшся знайти який скарб?

— Як инші могли знайти, то й я міг би... як би мав щастя.

— Кажуть, що скарби бувають в могилах...

Кажучи се, коваль глянув на челядника зпід лоба. Не сумнівався, що як челядник думає про скарб в могилі, то тепер бодай жахом зрадиться. Але сей відповів супокійно:

— Люди вже неодну могилу розкопали і нічого не знайшли. Є в могилах скарби, але не в кождій.

— Чи батьки твоеї дівчини сказали, що її не дадуть тобі?

— Не сказали, бо й не знають, що ми любимося. Не знають і не будуть знати.

— Скажи мені, котра то. Я піду до її батьків і промовлю за тобою. Яж тебе добре знаю. Скажу їм, що ліпшого мужа як ти, їх донька не годна дістати.

— Хто як хто, а ви сего не зробите, бо ви знаєте, що я бідний.

— А то чому, як вільно спитати? — коваль спитав обиджений, що його челядник відкидає поміч майстра.

Тимко не відповів нічого і в кузни запанувала тишина. Ковалеви аж тепер стало в голові свитати. Аж тепер йому стало ясно, чому то його Марина викручується від усіх парубків. Став клевцем дзвонити по ковалі, неначе би хотів заглушити свої думки. В яких тих думках змішалися до купи: могила, скарб, Тимко, Марина. Нарешті в тих думках настав лад і він промовив:

— То ти таки не скажеш мені, котра то та твоя дівчина?

— Не скажу, бо се не поможе ні їй, ні мені. Навпаки. Я мусів би покинути Млинки. Більше й не побачив би дівчини, а дівчина мене. Так, як тепер є, можемо бодай здалека любитися.

— А як би так ти знайшов скарб, хоч невеличкий...?

— Тоді я зараз пішов би до її батьків...

— А як би так я тобі поміг знайти скарб?

— Ви? Та яким способом, коли я сам не шукаю, тай не знаю де шукати?

— А як би так ти поміг мені вийняти скарб і за те дістав частину?

Тимко здивований глянув на майстра, не знаючи, що думати: щиро він говорить, чи жартує? Коваль мусів повторити питанне:

— Чомуж не відповідаєш? Поміг би мені вийняти скарб, пильнований, як люди кажуть, духами?

— Та чому не поміг би! Поміг би і без заплати. І на дно пекла поліз би з вами, як би знав, що за те дістану дівчину.

— Духів не боїшся?

— Пусте! Піп каже, що то гріх вірити в якісь духи. Є анґели і чорти, а духів нема ніде.

— А людських костий не боїшся?

— Я в руках вже нераз мав людські кости.

— Отже за дівчину, як її дам тобі, поможеш мені?

— За яку дівчину? — спитав дріжучим голосом.

— Та за мою Марину. Чиже ти про неї балакав мені?

Тимко прискочив до него, вхопив його руку та став цілувати. Коваль вихопив руку, сховав за спину та неначе здивований спитав:

— А то що?! За що дякуєш?

— Та за Марину.

— Гов! Поволи. Ти ще не дістав її.

— Коли ви таке сказали, то я гадав, що вона вже моя.

— Буде твоя, як поможеш мені видобути скарб. Тоді Марина твоя і половина скарбу... Але... Чи тоді ти справді оженишся з моєю Мариною? Бо ту половину скарбу дістанеш тільки з Мариною. Без неї не дістанеш нічого.

— Марину возьму й без скарбу, в одній сорочці.

— А чи то правда, що вона тебе любить? Мені бачиться, що як би любила, то сказала би бодай мамі.

— Вона боїться сказати, бо ми обоє гадали, що як наше кохання виявиться, то ви мене проженете від себе.

(Далі буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У 70-ТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Недавно я поза Уралом
Блукав і Господа благав,
Щоб наша правда не пропала,
Щоб наше слово не вмирало".
Шевченко: Марку Вовчку.

Так, бо за правду святу і за рідне слово він мучився десять довгих літ у московських кріпостях: в Орську, Новопетровську, над Каспійським морем і в Оренбурґу. Мучився за те, що як кріпак посмів сказати свою могуче слово в обороні мученого народу, слово, яке гомоніло по цілій Україні і потрясло мозками катів України, будило міліонові маси з летаргічного сну до боротьби за правду і волю, за найвижчий національний ідеал.

Гіркі часи переживала Україна, почавши від нещасливого Переяславського трактату, заключеного між гетьманом Хмельницьким і Москвою 1654 р. Від тоді Москвини систематично і вперто нищили вольности України. 1721 р. цар Петро І. заборонив уживати і писати українською мовою, знесено т. зв. „Малоросійську колеґію" з її тайними аґентами, зруйновано Січ, а вкінці 1782 р. цариця Катерина II. ввела кріпацтво і запечатала долю України на цілі десятиліття. Народ став живим реманентом — невільником на панському лані; потом своїм зрошував рідну землю, угинався, гинув під тягаром лукавої долі. Тоді кадри свідоміщої інтеліґенції, замісць станути при своєму народі й освідомляти його, пішли на службу Москвинам, щоб відтак виректися своєї рідної мови. Тому народня мова пішла в поневірку і погорджения, бо не було кому зберігати її в письмі. Та не гордив нею гречкосій, мучений тими і переслідуваний мужик-кріпак. Під соломяною стріхою, в убогій хаті він зберіг найдорожчі скарби: мову, звичаї, ношу, вірування і все те, що називається народнім, що відріжняє націю. І хто хотів написати щось путнього і вартісного про побут нашого народу, то мусів перше прислухуватися до його мови, студіювати його звичаї і життя взагалі й аж тоді міг (і тепер не інакше) розпоряджати матеріялом, потрібним для літературної творчости.

На наше велике щастя, не вся інтеліґенція відцуралася свойого народу і не лишила його на поталу аж до повної національної траґедії, бо знайшлися люди, що серцем і розумом відчули потребу воскресення й оживлення матірньої мови, взяли за перо і започаткували нову еру в нашій літературі. Першим воскресителем і батьком української літератури був і до нині є Іван Котляревський (1769—1838), що перелицював римський твір Верґілія „Енеїду" на смішний лад, зробивши старинних героїв укр. бурлаками, та написав два драматичні твори: „Наталка Полтавка", „Москаль Чарівник", і инші. А дальше виступають: Григорій Квітка-Основяненко, байкар Е. Гребінка, Маркіян Шашкевич (в Галичині), Микола Костомарів, Марія Марковичева і инші.

Але ніхто з них так яскраво і з таким пієтизмом не змалював кривд українського народу і ніхто не торощив так безпощадно перегнилих основ московського царизму, як цей, народжений у пітьмі й неволі, у кріпацьких низах, Тарас Шевченко, що кличе до бунту проти насильства і рабства, кличе до просвіти, братолюбія і любови Вітчини, яка в него стоїть на першому місці й за яку не вагався віддати себе в самопожертвування, бо:

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що прокляну святого Бога,
За неї душу погублю!
Сон (на чужині).

І тоді, коли всі мовчали і шукали ласки в „батюшки царя" та наосліп виконували „укази" його і забаганки, він один во імя правди, во імя України не покорився цареви навіть тоді, коли невмолима смерть наставляла свої зуби і брала в свої холодні обійми. Приняв муки Голгофти, щоб відтак стати на позорище Москві, а Україні на славу. І замісць покори пише цареви:

„О, царю поганий!
Царю проклятий, неситий,
Гаспиде лукавий!
Що ти зробив з козаками?
Болота засипав,
Благородними кістками"...

Чим тяжче приходилося жити народови, чим гірше пани збиткувалися, тим гостріше ганьбив він московського владу. Те, про що кріпакови страшно було подумати, поет важився написати в поемі: „Холодний яр":

Ви, розбійники неситі,
Голодні ворони!
По якому правдивому,
Святому закону
І землею, всім даною,
І сердешним людом
Торгуєте?"

Як би не це і не „Сон", то хто знає, чи попав би був Шевченко аж за Урал, на десятьлітну каторгу, і зміст Кобзаря був би не такий. По правді сказавши, доля не була йому мачухою по викупі з кріпацтва, але не міг він дивитися, як:

„У тому хорошому селі
Чорнійше чорної землі
Блукають люде; повсихали
Садя зелені; погнили

Біленькі хати, повалились";
бо добробут і щастя многоміліонового велитня для нього були цінніщими ніж скучне животіння в Академії Наук у далекому і зимному Петербурзі, між чужими людьми, та ще й ворогами, далеко від рідних степів, могил, Дніпра і села, в котрому виріс і почав пізнавати світ і правду. І хоч повну вщерть чашу гіркого горя випив там, хоч які злидні точили людське життя, то не умів ненавидіти своєї вітчини і просив Бога:

Дай дожити, подивитись
— — — — — — — — — — — —
На лани тії зелені
І тії могили!
А не даси, то донеси
На мою Вкраїну
Мої сльози; бо я — Боже,
Я за неї гину!

Поет цілим своїм єством не лише вмів любити, але й ненавидіти, і то таки своїх землякiв, що відцуралися свойого народу і мови та пішли на службу чужим: Німцям, Ляхам, або Москвинам, так, як це діється нині з ріжними угодовцями та комуністами, що в часи татарсько-ляцького і московського лихоліття, страшної руїни українських земель пішли вислугуватися нашим відвічним ворогам так плюють на святощі українського народу ради теплого леговища, або за кусень гнилої ковбаси. Байдуже їм, що тільки жертв упало і море крови розлялось; байдуже їм, що Україна їх проклала, а вороги викинуть на смітник, коли їх не потребуватимуть — коби лиш заспокоїти особисті потреби тай „слави" добути, а Україна хай собі там кровавиться, це вже не їх діло. І приходиться нині повторити слова поета: „Раби, підніжки, грязь Москви, Варшавське сміття ваші пани, Ясновельможні гетьмани"...

Ах, колиб вони вглибились тай зрозуміли заповіди пророка, колиб заслона сліпоти впала з їх очей — вониб не творили лиха Матері своїй, бо до всіх кличе Шевченко:

„Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В остатню, тяжкую минуту
За неї Господа моліть!

Котруб сторінку ви не переглядали, всюди знайдете відбитки благородної душі поета і надлюдського розуму. Кождий стишок, кождз думка — це мисль і життя цілого українського народу, це його душа, його, всецiлo розмальований ріжними красками образ, образ, якого перед Шевченком ані по нім не змалював ще ні один мистець.

Словним же гідно його заповіди —

„І оживе добра слава,
Слава України
І світ ясний, невечерній,
Тихенько засяє...
Обніміться, брати мої,
Молю вас, благаю".

Шевченко: „До мертвих і живих"...

Р. Т. Пристай,
Дітройт, Міш.

ВИКАЗ ЗБІРКИ

на фонди:

1. ФОНД СТИПЕНДІЙНИЙ ІМ. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО
2. ПАМЯТНИК НА ГРІБ БЛ. П. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО

за січень і лютий 1931 року.

Елизабет, Н. Дж. Бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. С., зложило жертву в сумі $30.00

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ

ІМЯ І НАЗВИСКО	РАЗОМ	На Фонд Стипендійний	На Памятник
Бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. Союза	$ 30.00	$ 25.00	$ 5.00
Попередно оголошено	2,602.10	2,056.10	546.00
Остає готівка в лютім 1931	$ 2,632.10	$ 2,081.10	$ 551.00

М. Мурашко, голов. предс.
В. Левчик, голов. касієр. Р. Слободян, гол. фін. секретар.

УВАГА: При надсиланню дальших збірок проситься виразно подавати, яку суму призначується на кождий фонд осібно. Чеки і „моней-ордери" треба виписувати на UKRAINIAN NAT'L ASS'N, і адресувати: P. O. BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за січень і лютий 1931 року.

Шамокін, Па. Члени бр. св. Андрія, від. 1 У. Н. С., зложили по $1: Микола Мерена, Петро Ґоґоц, Андрій Воргач, Лука Хрущ, Кл. Полиняк, Іван Піх, Іван Чичила, Олена Старинщак, Марія Бендас, Іван Ференц, Ґарасим Вислоцький, Филип Ватраль, Роман Корбич і Я. Горощак. — Разом $14.00

Ню Йорк, Н. Й. Члени Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. С., зложили: Яків Лошків $2; по $1: Ст. Бриґідир, Ст. Бздель, Павло Боднар, Антін Горішний, Мих. Ґаврилович, Ол. Ганич, Й. Гороховський, Ів. Ґалецький, Петро Дрекоф, Ів. Букіль, Мих. Дячун, Ф. Іванчук, Мих. Феник, Ю. Федик, Мик. Кудерик, Мих. Кориляк, Ст. Кобильнюк, Мик. Качуровський, Мих. Коваль, Антін Карпович, Мик. Козуляк, Павло Кобзар, Теодор Кецька, Ів. Лесняк, Тома Луковський, Й. Лесяк, Петро Лещук, Вас. Мазурик, Микита Луцик, М. Марків, Мик. Марків, Мих. Мацайло, Теодор Михайлів, Вас. Ничка, Й. Нижникевич, Матвій Наконечний, Петро Олійник, Вас. Одинський, Гнат Петрик, о. П. Понятишин, Анд. Паславський, Гр. Попик, Мих. Підгайний, Мик. Підгайний, Іван Пашко, Конст. Паринич, Теодор Якимович, Семен Романишин, Вас. Вересюк, Мих. Желем, Семен Скородинський, Ст. Салій, Федько Сеньковський, Й. Середний, Ів. Солтис, Ґаврил Сеньків, Павло Стахів, Мих. Тиницький, Ол. Тиницький, Дм. Шагай, Ів. Сулик, Яків Малик, Михайло Малик; з 1930 року: Роман Бундза, Федор Іванчук, Мих. Кориляк, Павло Кобзар, Ол. Неїжма, Ст. Шевців і Вас. Ничка. — Разом 74.00

Разом $88.00

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1930 р. остала	$49,439.46
Прихід за січень і лютий 1931 р.	88.00
Готівка з кінцем лютого 1931 остає	$49,527.46

М. Мурашко голов. предс.
В. Левчик, гол. касієр. Р. Слободян, гол. фін. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З діяльности Злучених А. У. Організацій.

Концерт на радіо.

Дня 8 лютого с. р. відбувся перший концерт на радіо, влаштований заходами Злучених Організацій на стації W. C. A. U. В концерті взяли участь: Хор ім. О. Кошиця під управою о. К. Кирстюка та панна Галя Подобинська як солістка. Концерт відбувся незвичайно удачно, за що належиться признання всім учасникам програми. У відповідь на поодинокі запити Управа подає отсим до загального відома, що не має нічого спільного з иншими українськими виступами на радіо в Филаделфії та не бере ніякої відповідальности за ті виступи, як і за збірки на радіові години.

Збори іміґраційного Комітету.

Дня 5 лютого с. р. відбулися збори іміґраційного комітету при Комюніті Кавнсіл у присутности відпоручників добродійних організацій, торговельної палати та представника департаменту виховання. Збори приняли начерк праці, поданий відпоручником нашої організації. Головною точкою нарад була справа натуралізації негорожан та справа виховання. До цеї справи буде покликаний комітет, а з його праці зможуть користати наші горожанські клюби.

Наради Горожанських Клюбів.

Представники Горожанських Клюбів м. Филаделфії відбули свої перші наради дня 8 лютого, де обговорювано слідуючі справи: 1) курси для негорожан, 2) піддержка горожанських клюбів по дільницях та їх економічне положення; 3) школи, 4) участь у політичнім життю; 5) власна преса.

Справу влаштовання курсів, як і справу політичної участи та преси, рішено предложити клюбам до обговорення та вирішити на слідуючих зборах. Справу піддержки клюбам рішено взяти як точку нарад загальних зборів дня 15 березня с. р. Доручено голові освітної комісії скликати наради шкільних комітетів та виробити спільний плян праці.

Концерт у часть Т. Шевченка.

Хор ім. О. Кошиця віднісся до Управи з пропозицією влаштувати концерт у часть Т. Шевченка. З огляду на короткий час, Управа доручила хорови підготовити концерт та отсим дорогою звертається з закликом до українського загалу Филаделфії й околиці, звеличати нашого ґенія присутністю на концерті дня 21 березня.

Загальні Збори Злучених Організацій.

Згідно з постановою останних зборів, чергові наради представників товариств відбудуться в неділю, дня 15 березня с. р., в домі Горожан при 847 Н. Френклин Ст., в годині 7-мій вечером. На цих зборах буде поданий точний звіт дотеперішної праці та начерк праці на будуче.

Кожда організація повинна вислати двох представників та заплатити членську вкладку в сумі $5.00. В нарадах візьмуть участь лише правні делеґати організацій.

Проханмо всі організації, які через брак адрес не одержать окремих повідомлень, а бажають стати членами Злучених Організацій м. Филаделфії, щоби вважали це оголошення запрошенням на збори та вислали своїх делеґатів.

Наради жіночих товариств відбудуться перед загальними зборами в год. 6.

З огляду на велике число справ на порядку нарад, наради організацій зачнуться точно в год. 7, вечером, без огляду на число присутних делеґатів.

Управа Злучених А. У. Організацій м. Филаделфії.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє, що мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни. Проситься довгуючих членів явитись і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Афт. Гевчук, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 317, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14 березня, в годині 8-ій ввечір, в гали церковній. Проситься всіх членів явитися на тих зборах, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають явитись і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Г. Моздір, предс.; І. Кітчак, кас.; М. Даньків, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в суботу, 14-го березня, в годині 8-ій ввечір, в Укр. Домі, 101 Гренд ул. Богато справ є до вирішення, тому проситься членів прибути на час. Повинністю членів є вирівнати свої залеглости бо інакше тратить бенефіт вразі слабости. Не прибувший член підлягає карі після статута. — С. Заблоцький, предс.; С. Лис, кас.; П. Малицький, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. І. Франка, від. 253, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14 березня, в годині 7-ій ввечір, в гали українській. Всі члени відділу обовязково мають явитись на тих зборах, бо є важні справи до полагодження. — В. Босик, предс.; Д. Харко, кас., П. Пилипів, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє усіх своїх членів, що мітінг місячний відбудеться в суботу, 14 березня, в годині 7.30 ввечір, в гали, де звичайно. Довгуючих членів проситься заплатити свої вкладки, щоб ненаражуватися на суспенду. Проситься членів принести свою добровільну жертву на Сиротинець. — Н. Моссора, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє усіх членів, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 13 березня, під ч. 72 Моріс ул., в годині 7-ій ввечір. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Н. Сосницький, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 14 березня, в годині 7-ій ввечір, в Нар. Домі, 72 Моріс ул. Проситься кождого члена явитись на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Й. Крайник, пред.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Запоомгове Товариство Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 14 березня, точно в годині 8-ій ввечір, в Укр. Нар. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Кождий член має явитись на зборах, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член буде відвічальний після статута. — Мих. Гуцалюк, голова; Д. Костишин, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла повідомляє всі хсвоїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в суботу, 14 березня, в годині 7-мій ввечір. Обовязком є кождого члена явитись на час, бо є важні справи до полагодження. Пригадується тим членам, що ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, щоби вписали їх на сім мітінгу, бо колись може бути запізно. Не явившийся член підлягає карі після статута. — Й. Лещак, предс.; П. Остапчук, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 371, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в суботу, 14 березня, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній, 49-51 Бікон ул. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Олекса Паньків, предс., Ол. Шумський, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. ов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 14-го березня, в годині 7-ій ввечір, в гали церковній, 34 Біч ул. ТТому, що се квартальні збори, всі члени мають прийти на мітінг. Не явившийся член підлягає карі після статута. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Т. Красіцький, предс.; І. Куліа, кас.; Ів. Глиба, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Отсим повідомляється, що мітінг Тов. Просвіта, від. 312, відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі на Делмор Еве. Обовязком є кождого члена явитися, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член на означений час підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — А. Загута, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в гали під ч. 1929 Вестмінстер ул., в годині 1-ій пополудни. На той мітінг повинні явитися всі члени, бо будуть важні справи до полагодження. Уряд на 1931 рік є слідуючий: Дм. Лободяк, пр.; П. Наконінський, заст.; Гр. Болюх, кас.; Ів. Витязь, рек. секр. М. Свідер, фін. секр.; Іл. Чорний, М. Журба, П. Ковальчук, контр. комісія; А. Лех, К. Педченко, Ів. Жарський, надз. хорих; Ів. Жарський, дверник. — Д. оЛбодяк, предс.; М. Свідер, секр. фін.; Ів. Витязь, секр. рек.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться 15 березня, в годині 6-ій ввечір, в аМрії Мудрик при Р. Р. Евені. Проситься всіх членів прийти на означений час. — Д. Потятинський, пр.; Г. Лисяк, кас.; В. Погорілка, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. кУраїнська Січ, від. 182, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. Є важні справи до полагодження, тому обовязком є кождого члена бути на сих зборах. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в місци де звичайно. Проситься членів явитись на мітінг, бо є много справ до вирішення. Проситься довгуючих старатись вирівнати свої залеглости. Взивається родичів вписувати свої діти до Молодечого Союза. Нових членів і дітей будемо принимати без оплати вступного. — Д. Коритко, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Подається до відома усім членам від. 288, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, точно в годині 1-ій пополудни, в українській гали на Карбон і 3-тій ул. Обовязком є кождого члена явитися особисто на сім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі довгують з 1930 року за тікети, фотографію і календар, мають полагодити сі довги на сім мітінгу, щоби секретар не перетягав сих довгі з місяця на місяць. Котрий член сего не виконає буде суспендований. — Ів. Малицький, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни в гали парохіяльній при 4-ій улиці. Кождий член повинен явитись на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Контроля здасть звіт за три місяці. Нагадується довгуючих членів, щоби прийшли на мітінг і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Микола Підгайний, предс.; Фил. Сагатий, кас.; Мих. Колодруб, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Князя Данила, від. 356, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в Нар. Домі, 3322 Н. Лавренс Стр. Проситься усіх членів прибути на мітінг на означений час, бо є важні справи до полагодження. Взивається довгуючих членів прийти на мітінг і вирівнати свої залеглости, бо щоб опісля не наріками, коли будуть суспендовані. — М. Долинний, предс.; Г. Лесик, кас.; Ол. Дюрка, секр.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 15-го березня, в годині 2-ій пополудни, в Товариській Гали, 14 Мейпел Еве. Обовязком є кождого члена бути на мітінгу. Не явившийся на мітінг член заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. — К. Сідзінський, предс.; І. Пашковський, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Гор. Клюбу, 29 Джексон ул. На порядку дня наради над підприємством. Нових членів будеться принимати без оплати вступного. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Н. Чолій, предс.; В. Мандзій, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що тримісячні збори відбудуться в неділю, 15 березня, точно в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі, 4-та і Ворд ул. Взивається усіх членів прибути на збори. Провірча комісія здасть звіт за три місяці. Члени, незаплатившi своїх вкладок, будуть суспендовані. Член, котрий не прийде на збори, підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Стецик, писар.

ДЕРБИ, КОНН. Укр. Тов. Запорожська Січ, від. 23, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15 березня, в годині 2-ій пополудни, в Ігелс Гол, 229 Мейн ул. Обовязком є кождого члена прибути на збори, бо є дуже важні справи до полагодження, як поправка статута і інші. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член чи члениця підлягає карі після статута. — Т. Захаревич, пр.; С. Шуран, кас.; І. Бінковський, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться 15 березня, в годині 2.30 пополудни, в гали У. Р. Громади, 617 Юніон Стр. Не кождому членови є відомо, який внесок запав на минувшім мітінгу, але ухвала перейшла з причини малого числа членів. Тому повинністю є явитись на цім мітінгу і вирішити справу до кінця як слід. — Мих. Малишевський, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 15 березня (марта), зараз по Сл. Божій, в укр. парохіяльній школі при церкві на Ривер ул. Обовязком є кождого члена явитись на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Не явившийся член буде караний після ухвали. Довгуючих членів нагадується, щоби старались заплатити всі залеглости, щоби не стратити своїх прав до запомоги. Нових членів і дітей будеться принимати без вступного. — Гр. Костик, голова; Т. Мороз, кас.; П. Саламаха, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітін. відбудеться в неділю, 15 березня, точно в годині 1.30 пополудни, в Литовській Гали. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінг, бо є важніспрaви до полагодження. Не присутний член без важної причини, заплатить кару. — Никола Ющук, предс.; Петро Левицький, кас.; Василь Новак, секр.

ПОДЯКА.

Я, член У. Н. Союза, складаю сердечну подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за виплачення мені допомоги $50 з фонду запомогового. Я каліка і заробити не можу навіть на кавалок хліба.

Василь Лехкий,
член 217 від. У. Н. Союза.
Рочестер, Н. Й.

Хорий (прийшов до себе з непритомности): Що зі мною? Чи я в небі?

Жінка: Та де в небі. Не бачиш, що я стою біля тебе?

Жінка: Бачиш, бачиш який ти! Як ми ще не були подружилися, ти все говорив: „Ах, як я тебе люблю, що мало не зім!" — а тепер?

Чоловік: Тепер не можу віджалувати, що я того не зробив тоді.

Поліційний рапорт.

Сестра Ґотфрида Келлера, швайцарського письменника, Регуля, була дуже добра господиня. Держала взірцевий порядок дома. Раз запримітила, що нема пари черевиків її брата. Здогадувалася, що певно злодій закрався в хату та вкрав черевики. Коли брат довідався про шкоду, порадив сестрі піти на поліцію та повідомити про шкоду. Як порадили так зробили. Пильне око закону стерегло вірно поетового дому.

Кілька днів опісля дістала Регуля клуночок і таке письмо з поліції:

„Полісмен Г. угора в годині 1. уночі бачив пана альштадського письменника Келлера, як вертав додому в незовсім коректному стані та запримітив, як пан альштадський письменник Келлер усів на сходах, або може приневолила його до того вища сила. Потім здіймив черевики та викинув їх власноручно на вулицю. Видно думав, що п. альштадський письменник є у своїй спальні.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА. (25)

У короткім, дикім танци, що попередив полювання, Тарзан танцював як один з них. Він був дикун між дикунами, тільки що шкіра була біла. Він був легкий і зручний, як лісовий божок. Він сміявся й жартував з чорними товаришами, як вони вставилися гусаком та вибралися на слонів.

—o—

Як він усміхався з радости, показуючи свої білі зуби, він думав про своїх цивілізованих товаришів. Якби вони тепер його побачили! „Як скоро я впав", думав він собі. Але в серцю своїм не відчував свого стану як упадок. Він скорше мав милосердя над сими, що обтягнулися тісним одінням, як арештанти, та мучилися тяжкими задачами та штучними приємностями.

—o—

Тихо вони підкрадалися цілими годинами. Потім ніжне ухо Тарзана вчуло, що слони недалеко. Він зручно вдерся на дерево й з його вершка побачив череду. Він зліз з дерева та став підсуватися до череди. Чорні тимчасом уставилися колом та стали обходити звірят.

—o—

На даний знак люди виступили з укриття та викинули свої списи на двох самців, яких вони заздалегідь вибрали за предмет полювання. Один з них звалився на землю без боротьби. Другий, ранений, побіг у люти й муці на Бусулі, що стояв найближче до нього. Тарзан побіг просто до звіра. Лише чудо могло вратувати його приятеля.

—o—